

*Дәрисниң
мавзуси:*

*Ҳава. Ҳаваниң
хусусийити*

Дәрисниң мәхсити

1.ОҚУҒУЧИЛАРҒА ЊАВА, ЊАВАНИҢ
ХУСУСИЙИТИ ТОҒРИСИДА
ЧУШИНИК БЕРИП,
ТӘЖРИБИЛӘРНИ ӨТКҮЗҮШ.

2.ТӘЖРИБИЛӘРНИ КӨРСИТИШ
АРҚИЛИҚ ОЙЛАШ, ӘСТӘ САҚЛАШ
ҚАБИЛИЙӘТЛИРИНИ, ТИЛ
БАЙЛИҒИНИ ТӘРӘҚҚИЙ ӘТКҮЗҮШ.

3.ТӘБИӘТНИ ҚОҒДАШҚА,
ТАЗИЛИҚҚА, ДОСТЛУҚҚА
ТӘРБИЙӘЛӘШ.

- *Қоллиндиган усул:*
- Чүшәндүрүш, соал-жавап,
- Көрнәклик.

Көрнәкликләр:

- Рәңлик сүрәтләр, шар, поңзәк, слайд

Дәрис түри: Арилаш

Дәріснің бериши

**I. Ұйымдастыру
кезеңі: Оқушылардың
назарын сабаққа
аудару**

Психологиялик тренинг

II. Өй тапшурмисини сораи

- Йэрлик жайниң плани

• III. Билимлирини тәкшүрүш

- Йэрлик жайниң плани тоғрилиқ сөзләп бериңлар.
- Масштаб немә үчүн керәк?

- *IV. Мәхсәт қоюш*

- Бүгүнки дуниятонуш дәрисидә һава, һаваниң хусусийити тоғрисида чүшиник алисиләр.

• *У.Йеңи дәрис*

- Һава өсүмлүккиму, һайванаткиму, пүткүл һаятлик егилириниң һәммисигә һажәт.
- Түрлүк тамақларниң бузулмай сақлинишиға, өйниң һавасини тазилашқиму һава керәк.

Һаваниң асасий хусусийити

- 1.Көзгә көрүнмәйду
- 2.Рәңсиз
- 3.Пурақсиз
- 4.Дәмсиз

• Бөлмидә таза һава болуш үчүн немә қилиш керәк?

Һәр қандақ нәрсидә һава бар. Уни биз бир нәччә тәжрибә өткүзүп күзитип көрәйли.

1.тәжрибә

- Бир стакан суға чакмақ қәнт селиңлар. Су үстигә һава көвүклириниң чиққинини көрисиләр. Буниндин бир чакмақ қәнттә **һава** бар экәнлигини билдуқ.
- Башқа жисимлар охшаш һаваму айрим орун алиду.

2-тәҗрибә.

- Ичигә су қуюлған қачиға стаканни дүм көмүрүп қоюңлар. Стаканға су кирмәйду. Сәвәви стаканниң ичидә һава бар, у орун елип туриду. Әнди стаканни шу турған петичә кичиккинә қиңғайтсаңлар, һава көвүклири чиқишқа башлайду. Стакандин чиққан һаваниң орниға су кирди.

3-тәҗрибә

- Поңзәкни яки шарни пүвдигиниңларни ядинларға чүшириңлар. Немишкә у көпти? Униң ичигә немә толди? Униң шәкли қандақ өзгәрди?

Сергіту жаттығуы

- Тербеледі ағаштар,
- Алдымнан жел еседі.
- Кіп-кішкентай ағаштар,
- Үп-үлкен боп өседі.

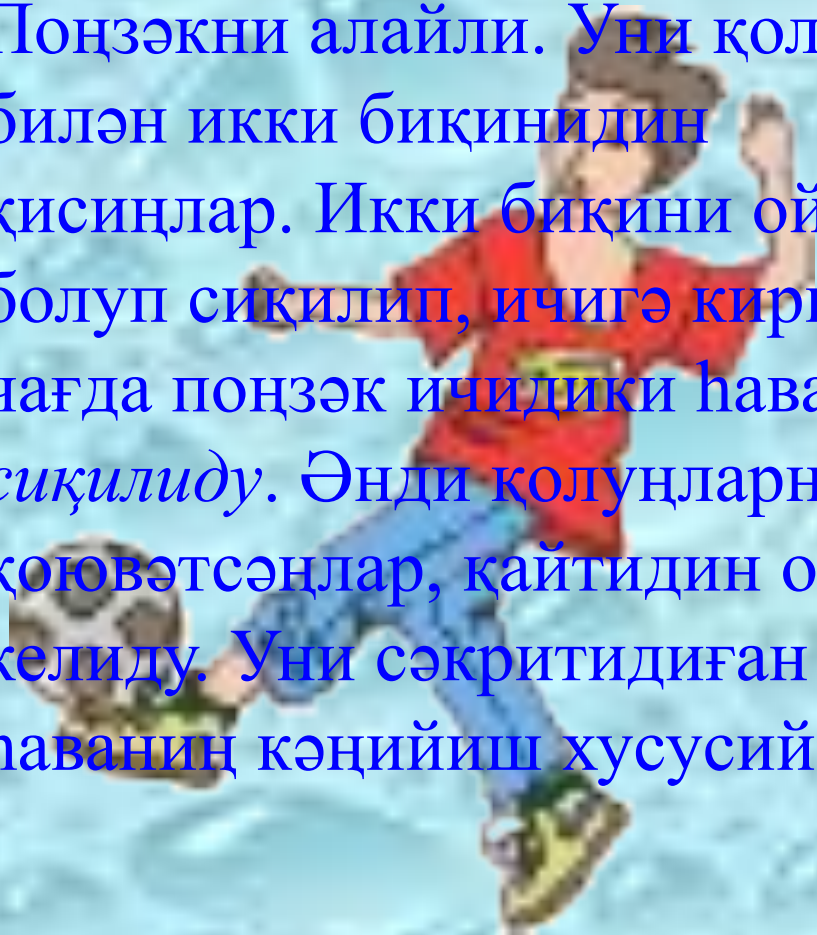

Шуниң билән биллә һава сиқилиду вә кәңийиду.

- *4-тәҗриба*

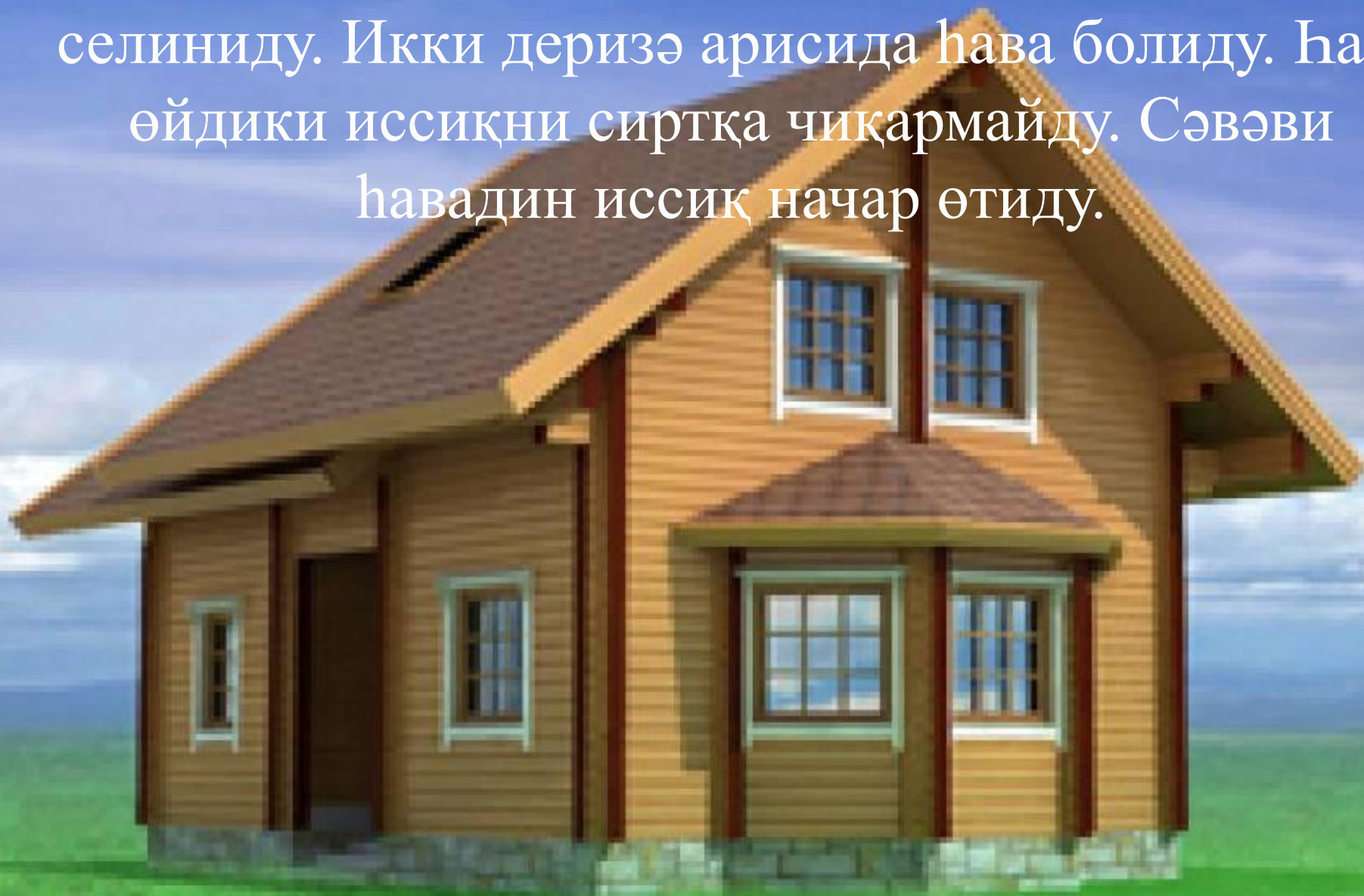
- Поңзәкни алайли. Уни қолуңлар билән икки биқинидин қисиңлар. Икки биқини ойман болуп сиқилип, ичигә кириду. Бу чағда поңзәк ичидики һава сиқилиду. Әнди қолуңларни қоювәтсәңлар, қайтидин орниға келиду. Уни сәкритидиған һаваниң кәңийиш хусусийити.

- Машиниларнинг чаклириму сиқилган ҳавага толтурулиду. Бу чакларнинг йолда илдам, юмшақ меңишиға қолайлиқ.

- Өйләрниң деризисигә икки қәвәт әйнәк селиниду. Икки деризә арасида һава болиду. Һава өйдики иссиқни сиртқа чиқармайду. Сәвәви һавадин иссиқ начар өтиду.

- **Қишлиғи немишкә терә, жуга,жун пәләй кийисиләр? Әлвәттә музлимас үчүн. Уларниң түкиниң арисидә һава бар. Шу һава тениңлардики иссиқни сиртқа чиқармай тутиду. Байқидиңларму? Соғда музлимас үчүнму һава керәк.**

IV. Пишиқдаш

- Темитқуч (пипетка) билән су елип көрүңлар. Темитқучниң резинка тәрипини қисип, қайтидин қойғандила су кириду. Қисмисаңлар су кирмәйду. Немишкә?

VII. Нәтижеләш

- Һава көзгә көрүнмәйду, рәнцсиз, пураксиз, дәмсиз болиду.
- Шунинң билән биллә һава сиқилиду, иссиқни сақлайду, отни көйдүриду.
- *Оқуғучиларни баһалаш*

VIII.Өйгә тапшурма

**34-37-бәтләрни оқуп,
мәзмунини сөزلәш.**